

1246

פרוטוקול מס' 49/ב

מישיבה ועדה הכתפיים

מיום ב', ה' בשבט תשי"ז - 7.1.1957 בשעה 10.45

גורמי היו"ר:

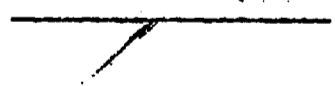
- חברי הועדה:
- י. גורי - היו"ר
 - א. אלטמן
 - י. ברר
 - י. בן-אהרן
 - ש. דיין
 - א. הרצפלד
 - מ. חזני
 - ז. סווייב
 - י. ספיר
 - מ. קלמר
 - קרגמון

פוזמנים:

- מר שטנר - משרד האוצר
- מר קיטרון - מטעם משרד המשפטים
- מר לרון - המפקח על הביטוחים
- מר פוט - לשכת הייעוץ הכלכלי באוצר
- מר בזק - מזכיר

סדר-היום:

1. אישור צווים לפי חוק לעידוד החסכון (בנק אלרן, בנק לאומי ובנק דיסקונט)
2. חוק לעידוד החסכון (ערבית למילות והנחות מס הכנסה), חש"ז-1956 - זיכוי מס הכנסה לחכניה של ביטוח חיים צמוד!

לישור צוניה ל"י זרן לעידוד הוסטרן (בנק אלרן, בנק לאומי ובנק לריסקונט)

ז"ר י. גורי:

לפינו רשימה מקבלי ההלוואות מחוץ 25%
אל כספי החכונות;

בדר:

אני מבקש פירוט האנונימיות בשתי הרשימות
הראשונות.

מר שחנר:

כרשימה השניה מדיבר בפ"ח על ארגוני
הקניות. בכל אזור קיים ארגון לקניות

משותפות אל הכספים החקלאיים.

בדר:

גם הרשימה הראשונה טעביעה על גופים
מדיניים. הדבר היהודי שאפשר לצינו כנסגרת כוללת יותר החסעיים:
משותפות בקרן ב' לעידוד החעשיה והשתפות בקרן הירושלמית לעידוד החעשיה.

שחנר:

קרן א' היתה הקרן שהוקמה בזמנו ע"י
הסוכנות למתן הלוואות לחעשיה, והיא

ולכת ומתחסלת. קרן ב' באה כמקום קרן א' והיא בהשתפות בנק לאומי,
נק לחעשיה ואוצר המדינה.

ספיר:

האם מחוץ לארגוני הקניה האיזוריים
ישנם בארץ ארגוני קניה הפועלים, פחות

או יותר, באחד אופן? לי ידוע על ארגוני קניה אחרים.

האם הגורמים המופיעים ברשימות ייבלו
יסף לכך עוד אשראי, ואם כן - מה הם הסכומים ואיך הם קיבלו אותם?

אשר להלוואות לעידוד החעשיה - איזה

סוג הלוואות אלו?

חזני:

בישיבה הקודמת היתה טבור, כי ההלוואות
האלו הן מחוץ לסגרת ההלוואות שאושרו,

ועל כן החרעמתי במקאת מתברר כי ההלוואות האלו הן בתחום הסכום הכולל
נגיד הבנק שחרר בזמן האחרון לאחר שהיו בירורים על כך, והרשימה הזאת,
מסתכמת בחצי מיליון ל"י, היא חלק מרשימה גדולה יותר שבה נמצאים כל
רגוני הקניות, גם המוג שחבר הכנסת ספיר מתעניין בו.

אני רוצה לחזור על דברי מהישיבה

קודמת: ההלוואות 25% של כספי
יזור רגיל; את נגיד הבנק חבור,
וסף להון חוזר, יעשה זאת מתיך
ה צריכים לשמש להלוואות לזמן
בל ליחר משנה אחת.

בן-אהרן:

אני מצטרף בכל לבי לדברי חבר-הכנסת
חזני. אני חושב שזו כוונת הענין ביסודו.

7.1.57

אני רואה דיסטרופורציה בין ההלוואות
שניתנו לחעשיה לבין ההלוואות שניתנו לחקלאות.

מה החכניה להבא לגבי השימוש באמצעים
אלה, האם קיים איזה עיקרון לחלוקת החכומים בין ענפי המשק השונים?

י. ספיר:
האם אפשר לקבל מספרים מרוכזים של
ההלוואות שניתנו לענפי המשק השונים
מכל המקורות, על מנת שנקבל חמינה מהו ההיקף הכולל של האשראי העומד
לרשות הענפים השונים של המשק?

א. אלטמן:
מהו אחוז הריבית שבשלמים על הלוואות
אלה?

מדוע אין מאפשרים גם לבנקים קטנים
ליהנות מתכנית החסכון?

מר שטר:
הדיון בישיבה הקודמת התרכז בעיקר ב-2
נקודות: א. השימוש ב-25%; ב. בנוגע

לתנאים שנקבעו לכספי החסכונות.
בנוגע לשאלה הראשונה, לא נראית לי
האפשרות להקטין את האחוז המיועדי להשקעה בניירות ערך. העובדה
שהבנקים כרוזים סכומי כסף מסויימים ש-60% מהם הם הייבנים להשקיע
בניירות ערך, נחנה להם את האמצעים הכספיים ואח העוז לחטוך באמיסיות
שהוצאו. אנחנו רוצים גם להכא להוציא אמיסיות שונות, אשר הבנקים
יצטרכו לשמש קונים חשובים, אם להפצה בקרב הקהל ואם להחזקה, ועל כן
אין לגרוע מ-60% שנקבעו.

אשר להלוואות שניתנו סחוך 25% של
כספי החסכונות, המדובר בסכומים מצומצמים מאוד ביחס להיקף האשראי
בכללו, ועל כן לא כל אלה הזקוקים לאשראי יכלו לקבל אשראי מסוג זה.
היה זה נסיון בלבד ואי-אפשר היה לדעת לפני שנה, כאשר החחילו בחכנית
החסכון, מה יהיה ההיקף ואיזה סכומים יכנסו.

אני חושב כי נכונה הדעה, כי 25%
המיועדים להלוואות אינם צריכים ליהפך למקור אחר להון חוזר, אלא
צריכים לשמש בין אשראי להון חוזר לבין אשראי לחקציכ פיתוח.

אי-אפשר להיכנס לניחוח מדוייק על
חלקן של העשייה והחקלאות בהלוואות. המדובר בסכומים מצומצמים מאוד,
ולא נעשה מראש חלוקה מדוייקת כמה יוקצב לחקלאות וכמה לחעשייה.
יש בזה יותר מהמקורות.

ההלוואות שניתנו לחעשיה הן חלק
מהקרון לעידוד העשייה, המגיע לסכומים גדולים יותר.

אשר לשאלה אם הבנקים נוהגים בצדק
כלפי המפקיד, בדקנו עוד פעם את הבעיה והגענו למסקנה שאי-אפשר
לדרוש מהבנקים לשלם ריבית גבוהה יותר. יש להביא בחשבון, כי 60%
מכספי החסכונות מושקעים בריבית המשאירה לבנקים קצת פחות מ-5%.
גם ההלוואה הניתנית במסגרת 25% הן בריבית של 9%, ואם הם נוחנים
למפקיד ריבית של 6%, נשאר להם אחוז רווח שהם זקוקים לו לכיסוי
הוצאותיהם, וביחוד ההוצאות לחעמולה בקשר לתכניות החסכון. כל
עליה בריבית שחינחן לחוסכים, תשמש הצדקה נוספת להעלאת הריבית
למקבלי ההלוואות ואין אנו מעוניינים לחזק את טענת הבנקים להגדלת
הריבית מצדם. יש לציין, כי הריבית המשחלמת לחוסכים ממסגרת זו

היא הרבה יותר גדולה מהריבית הניחנת על חשבונות רגילים בבנקים, אנחנו זקוקים לבנקים כדי להפעיל את חכונות החסכון, ואני מניח שהבנקים לא יעשו זאת מטעמים פילנתרופיים, אלא כדי להרוויח.

אשר לשיחוף הבנקים הקטנים בחכונות החסכון, אנחנו בדעה שיש להרבות הגורמים שיפעלו בעניין זה, עד עכשיו לא טרבנו לאף בנק שרצה להשתתף בזה, אדרבה, החקטורנו עם בנקים והצענו להם לעשות בזה, נימף לבנק לאיזי וכנק לדיסקונט, אישרה היורה לעסוק במילוי חכונות לבנק היזעליה, לכל אגודות הליואה וחכונות, לחברות מילואה וחכונות, לבנק אלרן. נדמה לי שלא נשארו בבנקים רבים בעלי משקל בארץ שהם מחיץ לחוג המומדות העומקים בענייני החסכון.

הבאתי את הצווים לפי חוק לעידוד

החסכון, ואני מבקש לאשרם.

א. אלמון:
אני חושב שאפשר בכל זאת להגדיל את הריבית, אם רוצים למשוך מכספימון של חסכונות בצנורוח גלויים, כי צריך להתחשב בכך שנארץ קיימת גם ריבית אחרת. אפילו במסדות אשראי רשמיים יש הכול גדול בין הריבית שמשלמים ממורת חסכונות לבין הריבית צריך לשלח על הליואה.

י. בדר:
הנאי החסכונות אינם נראים לי, הריבית של 6% היא רק כעכור זמה מה, כן יש לדרוש הצמדה 60% של החסכונות, מכיון שהבנקים סיקיעים 60% מהכספים האלה בניירות ערך צמודים.

ש. דיין:
גח לי לא נראים הנאי החסכונות, אני מציע לאשר את הצווים הנאי שייקבעו הנאים טובים יותר, אני מציע ריבית גבוהה יותר - נגיד 7 1/2% והצמדה של 50% לפחות.

ט. קלמר:
אני מציע להעלות את הריבית ל-4% כבר מהשנה הראשונה, אינני בעד ההצמדה, מכיון שנת כספי החסכונות אפשר להוציא בכל עת.

אני מציע לדרוש מבנק לאומי להעלות את שיעור הריבית כמו בנק לדיסקונט,

ס. חזני:
אני מציע לאשר את הצווים ולחח לעניין להחיתח.

אשר לשימוש בכספי החסכונות, אני מציע שהועדה תגיש את המלצותיה.

טרגסון:
איננו דניח עחה על הצעה חסכון חובה. דריון עחה הוא בדבר פסיר מטס-הכנסה, ואני מציע לאשר זאת.

א. אלמון:
האם יש סיכוי להצעות חכונות חכונות להטיב את הנאי החסכונות, או שהן עלולות רק להכשיל את החכונות?

האם הבנקים יכולים לחח הנאים טובים יותר במידה שהממשלה חיתן להם הקלות בשטח זה?

י. ספיר:

אם יש נטיה לא לאשר את הציונים ורוצים להציע שינויים בתנאים שבין הבנק לבין המפקיד, יהיה זה הוגן יותר אם נקיים לפני כן בירור עם האיזר, שניהל סו"מ עם הבנקים, ואולי גם נזמין את נציגי הבנקים.

מר שטנר:

את ועדה הכספית חרצה לשנות את התנאים בין הבנקים לבין המפקידים, בנק לאומי ובנק לדיסקונט לא ימכמו לכך, אני מבקש לחת' לתכנת עוד אפשרות של התפתחות, כי זה ענין שהוקם בקושי רב.

אשר לזאלח ההצמדה, איננו מוכנים למהפכה ול הצמדת המקדונות לדולר או לאינדוכה יוקר המתייה, הענין הזה נוגע למאות מיליונים לירות ולכל מערכת האשראי, אין זו גם הדרך היחידה לחמכון; פיתחנו שורה שלמה של אמינות הצמודות לדולר, זו לאינדוכס, בצורה זו של חמכון יש היקרונ המפקיד יכול להוציא את כספו בכל עת, והוא מקבל בכל זאת ריבית גבוהה יותר מאשר בהפקדה כמיים בחמכון עובר ושב.

בזה אינני רוצה לסגור את הדלת בפני בירור שאלת השימוש בכספים אלה.

הי"ו"ר י. גורני:

אם חלק מחברי הועדה סבור, שיש בחנאי החסכוניות ניצול הקהל ע"י הבנקים, אני חושב כי חייבים לברר את הענין עד חומר. ועל כן אני מציע לבקש מטר שטנר להביא בפני שר האיזר את המפיקות שנחפוררו כאן ואת ההצעות השונות וביום רביעי, כאשר שר האיזר יהיה כאן, נמייס את הבירור בנוכחותו, אם יתברר כחוך השיחה עם שר האיזר שיש צורך להזמין גם את הבנקים, נזמין אותם.

ז. סוויאב:

אני רוצה לציין את העובדה, כי הפקדה כסף בבנק בריבית של 6% נחשב ע"י חלק מחברי הועדה, כולל חברי היואליציה, לגזל וניצול הקהל והי"ו"ר מדצא לנכון לבדוק זאת.

י. כרר:

אין זה ענין של גזל, זה ענין של חנאים מחקבלים על הדעה ובטחון טכמיסלי של כספי החוסך.

הוחלט לרחוח את ההצבעה על הצווים ליום ד', על מנת לקיים בירור נוסף עם שר האיזר.

וועד לעילוך והוסכון (ערכות לכילוח והנחות מטם הכנסה), חשט' ז' 1956 - זיכוי מטם הכנסה לחכניה של ביטוח חייח צמוד.

מר שטנר:

ההצעה הטובאח לפניכם לאישור מהווה מהפכה בביטוח חייח בארץ, זו הפעם הראשונה שחברות לביטוח חיים מוכנות להציע לציבור תכנית המבוססת הן על חמכון צמוד ערך והן על ביטוח חייח צמוד ערך, זוהי מהפכה בנישה לא רק בביטוח חייח בארץ, גם לא ידוע לנו על דוגמאות מחו"ל לפיהן ביטוח חיים יהיה צמוד לשער הדולר או לשער איזה כסבע שהוא, או לאינדוכס יוקר המחיה.

ע.ע.

חברות הביטוח באו, לפי יזמתנו אנו, להצעה כסוג זה, מכיון שנוכחו לדעת בשני דברים: 1. שביטוח חיים וביטוח מעורב, שהוא גם חסכון וגם ביטוח חיים, זהו מכשיר עצום בחו"ל לצבירה חסכונית הציבור; 2. ביטוח החיים בארץ כמעט ולא התפתח וייחסנו זאת בעיקר לחוסר הבטחה ערו הכסף.

חשע חברות ביטוח ישראליות יצרו פול למטרה זו וחילקו ביניהן את הסיכון, דהיינו, על כל פוליסה של ביטוח חיינה החומות פ חברות ביטוח, לפי אחוזים מסויימים, סידור זה כבטל את הצורך לעשות ביטוח משנה בחו"ל ועי"כ חוסכים במטבע חוץ, מה שאין כן כאשר כל חברה מקבלת על עצמה את הסיכון במילואו,

המבוטחים יוכלו ליהנות מכל ההנחות במס הכנסה לפי הצעה החוק לעידוד החסכין, ועל כן הגבלנו את אפשרויות החסכון בדרך זו.

חקוית הביטוח היא 10 שנים. הפורה את פוליסת הביטוח אחרי 3 שנים, יקבל על הפרמיה ריבית של 3% בלבד, אולם יהיה חייב בחשלים עבור הסיכון, דהיינו, בעד אוחו טכום שהוא מעל לפרמיה שנה הוא מבוסס, לפי התנאים המקובלים בחברות הביטוח, והוא יצטרך לשלם בעד כל השנים, הפורה את פוליסת הביטוח תוך 3 שנים, מקבל אוחה בלי ריבית, החל מהשנה הרביעית, יקבל ריבית של 3% לשנה.

בכספי הפרמיות של חכנית "ביטוח חיים צנו" ירכשו החברות ניירות ערך מטלתיים צמודי ערך, והיה אם חוך 3 שנים נהפעלת החכנית לא יהיו ניירות ערך כאלה בנמצא, האוצר נחחייב לקבל את הכסף באוחם התנאים עד שיהיו ניירות ערך חדשים.

דרך זו של חסכין מחאימה לאנשים המקבלים בבה אחת סכומי כסף גדולים, נדמה לי שיש לחכנית זו סיכויים לרכז חכוימים מסויימים. הענין חלוי בהתפתחות העניינים בארץ ובסיב התעמולה שתיעשה.

החכנית היא מהפכנית מכחינת ההצמדה; כך לרון:
כי פרמיות חד-פעמיות קייכות גם היום.

אילו מהפכה היא זו כאשר נשלמים ריבית א. הרצפלד:
של 3% בלבד רק אחרי 3 שנים?

מדוע צריך להידיע חצי שנה לפני כן על הכוונה לפדות את הפוליסה, ביחוד כאשר אין מקבלים אז כל ריבית? אני מציע לקבוע חודש ימים.

מהי הפרמיה שחברות הביטוח היו מבקשות ל. נדר:
בעד אוחו ביטוח בלי הצמדה, בהחשב עם כך שהסיכון של ההצמדה אינו חל עליהן, כי אם על הממסלה?

מהו חישוב הריבית שעמוד בימוד החישוב הכולל?

מה דעת היועץ המשפטי על סעיף 5?

איך אינו חייב להשאיר את הפוליסה אחרי מר קיטרנו:
10 שנים.

ע.ע.

י. ברר:

האם מד קיטרון חושב, שכל המעיפים
בחכניה זו, בעיקר המעיפים הכיללים

החייבויות האוצר יכן המעיף הכולל חסלח טובה לטובח האוצר הם
מעיפים סחוג זה שאין דרושה לגביהם חסיקה?

אני מבקש לקבל בכתב את החשובה לשאלותי.

י. טווייאב:

לפי הטבלה, אדם בן 40 שישקיע בחכניה
זו 800 לירות, יקבל כעבור 10 שנים

1000 לירות, אם אחר אדם ישקיע את הכסף באגרות מילווה הבטחון, הוא
יקבל יחד עם הריבית המצטברת 1320 לירות, כלומר, הוא משלם 320 לירות
בעד הטיכון של מוח. כדאי באמת לבדוק אם החכנית הזאת יכולה לטשוך
אנשים שיעשו את החשבון הב"ל.

במעיק 9 אני קורא שיש שותפות אינטרסים

בין האוצר וחברוח הכיסוח - גם זה על חשבון המבוטח.

(אחרי כן רשמה מי)

ועדת הכספים - 7.1.1958

לפני כן רשמה עע
ס.י.

י. ספיר:

בקשר לחברות הביטוי המתחייבות בלירות,
ולמעשה מרוויחות רווחים עצומים. המבוטח

לגמרי איבנו מוגן.

אני רוצה לשאול: עד היום יש הרבה מבוטחים
בארץ בלי הצמדה. יש כאלה ששילמו בשנים האחרונות סכומים עצומים על
חשבון פרמיות. האם אין אפשרות לבעלי פוליסות ביטוח אלה להעביר את
הפרמיה המצטברת שלהם לשיטה זו כדי לזכות באפשרות של ההצמדה גם לגבי
העבר?

א. אלטמן:

אנחנו רואים פה אחת התכניות שבוודאי יבוא
לה הטמך. כל ההצעות מבוטסות על כך שההסקעות
הן במפתח מטמלתי. במידה שהמטסלה בצורות שונות הולכת ומגדילה את
התחייבויותיה בשטח של הצמדה, האם לא קיימת אז סכנה שכל ענין ההצמדה
ייהפך למעטה לפיקציה? בכל התחייבויות כאלה יש חלק למטסלה, שהיא צריכה
לשאת את הסיכון. באופן הטוב ביותר, השינוי לא ידביק את הערך המציאותי
של הדולר.

ז. סווייב:

אם אני מסווה את תכנית א' וב' -
בתכנית א', במקרה מוות, האיט מקבל 1500
לירות, ובמקרה ב' הוא מקבל 2000 לירות במקרה של מוות. ובכן אני מגיע
למסקנה שבעד סיכון מוות זה מתבטא בכמה עשרות לירות. אותו יהודי בגיל
40 שאצלו הסיכון מתבטא ב-500 לירות, הוא יסלם בעד זה 35 לירות באופן
חד-פעמי. אז מה כל הסיכון בעד 1000 לירות?

מר לירון:

התכנית שהוגאה היא אחת התכניות של חסכון,
כלומר בהתאם לכל מיני תכניות לעידוד החסכון,
הביאו גם הצעה לסוג ביטוח שהוא גם כן סוג של חסכון.

אני רוצה לענות על כמה שאלות בקשר עם הביטוח
עצמו. חברות הביטוח בארץ באופן פרלימינרי פועלות לפי חוק הביטוח
מסנת 1951, המפקח על הביטוח, המפקח על החברות גם כן בהתאם לחוק,
וביחוד על יציבות חברות הביטוח. כלומר הוא מפקח על הפרמיות ועל
ההסקעות כדי שהכסף שטייך לציבור יוסקע באופן כזה שיהיה פחות או יותר
סובסח.

אמרת קודם שהמפקח היא לא בתעריף ולא בטוג
הביטוח אלא בהצמדה. בכל הארצות בעולם, חוץ מאמריקה ואנגליה, במקום
שהמטבע איננה חזקה וסטבילית, יש שפל בענף ביטוח חיים, כי אנשים אינם
רוצים להמטייך לסלם פרמיות בכסף טוב, ובתום הביטוח לקבל כסף בעל ערך
יותר נטון. גם בארצנו אותו הדבר. רוב ביטוחי החיים החדשים שנעשים,
נעשים רק טאונס, כלומר אם חברה לביטוח נותנת למיטהו הלוואה, היא
דורסת שהוא יעשה גם ביטוח חיים בתור ערבות לסכום הזה.

חברות הביטוח טוענות כל הזמן שהמטסלה איננה
מעודדת את הענף של ביטוח חיים, שהוא חשוב. מכיון שהמטסלה הסכימה
גם שהביטוח יהיה צמוד, החברות טעוניתות בסוג הביטוח הזה כדי לעשות
ביטוחים נוספים.

חבר הכנסת הרצפלד דיבר נגד התכנית הזאת.
אותן הטענות הוא יכול לטעון בכלל נגד ביטוח, כי ביטוח הוא סוג טטויים
של חוזה בין החברה ובין המבוטח. גם בביטוח רגיל יכול איט
לקבל הלוואה או ערך פדיון רק על שלוש שנים. התנאי הזה איננו דבר
ספציפי לגבי סוג הביטוח הזה. זהו תנאי שקיים בכל העולם ובכל הזמנים,
והטיבה טובנת, כי בשלוש השנים הראשונות יש לחברה הוצאות רכיטה
והוצאות הנהלה.

בתכנית זו יש ערך מיוחד לסעיף הזה, כי הביטוח
הזה נעשה כדי לעודד חסכון. אנחנו לא מעוניינים שהאיט יסבל את הכסף

ס.י.

עשר סנים. ומסוים כך באופן מיוחד בא הטעיף הזה, לא רק בנוגע לסלוט סנים, אלא גם לארבע וחמס, כי אנחנו מעוניינים כולנו שהכסף יישאר עשר סנים.

מה שנוגע לתכנית האקטוארית - הביטוח הזה של פרמיה חד-פעמית הוא בכלל קיים, אבל בלי הצמדה. והחיסוב האקטוארי הוא כמו בביטוח. התעריף הזה איננו מיוחד. אם מישהו מכניס כסף לעשר סנים וזה קשור גם עם הביטוח, הוא מסלם אותה הפרמיה.

לשאלתו של חבר הכנסת ספיר, לגבי מצב הטבוטחים הוותיקים - כסובן שזוהי בעיה חשובה מאד, וזו אחת הסיבות מדוע עד היום אין ביטוח רגיל בהצמדה. כי אם אנחנו נתן ביטוח רגיל בהצמדה, אז כל אלה שיש להם מקודם ביטוחים, יבואו וידרשו אותו הדבר. החברות אינן יכולות לעמוד בזה, כי גם החברות כפופות לחוק הביטוח בקשר עם הסקעות. את הפרמיות שהם מקבלים מהביטוחים, הם מוכרחים להסקיע בטוג ידוע של הסקעות, לטל בניירות ערך טסלתיים - 20% מהרזרבות; בטסכנות - כך וכך. ואם הם כעת יעבירו את הטבוטחים הוותיקים לביטוח החדש בהצמדה, הם לא יכלו לטלם להם את הכסף, כי אין להם כסף של הצמדה.

שאלה זו נמצאת כעת בדיון בין חברות הביטוח ובין האוצר, להסכים לביטוח רגיל עם הצמדה, וכן לבירור השאלה מה יהיה מצבם של כל הטבוטחים הוותיקים. כי אם היום כל הטבוטחים הוותיקים יבואו וידרשו בחזרה את הרזרבה שלהם, החברות לא תוכלנה לעמוד בזה, כי אין להן כסף לטלם כעת כל מה שהן חייבות לטבוטחים. זוהי השאלה הקשה והטסובכת מדוע אין בטוט מקום בעולם ביטוח רגיל עם הצמדה, ומדוע לא נפתרה עד עכשיו השאלה גם אצלנו.

ז. סוזיב:

אני חושב שהדבר הזה טעון בדיקה יטודית. אם אני לוקח לטל איש בגיל 45-46 בערך, הטיכון על אלף לירות בגיל כזה הוא 25 לירות לשנה. אם אני אקח 800 לירות, אקנה אגרות טלווה בטחון, אקבל את ה-5% נקי טמס הכנסה, בטוף כל שנה אני אקח את ה-5% ריבית, זה 40 לירות, אקנה טוב אגרות טלווה בטחון, ובכל שנה אני אוסיף לזה טכסי 26 לירות - אני חושב שבטידור כזה אצא בטחיר הרבה יותר זול מזה שאתם טציעים. פה טסתרת רזרבה רצינית מאד לחברות ביטוח.

אני טבקס לדעת איך אנטיים עוטיים את החטבונות האלה. הייתי רוצה שתתטנה ועדת טסנה, שתטב עם נציגי חברות הביטוח, ואז נדע איך הם הגיעו להצעה הזאת.

הי"ר י. גורי:

חבר הכנסת הרצפלד, האם אתה התענינת פעם טהו האחרז טחברות הביטוח טסקיעות בעבודת הטוכניים, וטה עולה חוליתת הטייוך הזאת בטדה הביטוח? אין לי טספריים על כך, אבל ידוע בדרך כלל טאלה אחוזים עזוטיים, טספק אם הם קייטיים באיזה טהוא טטח אחר טיס בו חוליות תיווך. אפילו החקלאי טססלם את הטט הגבוה ביותר בחוליות הטייוך, עדיין לא טגיע לאותו טיעור.

(ב) חברות הביטוח פחות טכל אינטטיטוציה אחרת חטודות על כך טהן טסדרות את הקלקולציות טלהן על הפטדיים. עכטיו טטענו טהתכנית הזאת בנויה על אותם החטבונות האקטואריים, כמו כל הביטוח הרגיל. ולכן יט לבדוק את הענין הזה בטורטו, והאם רצוי להרחיב את טדה החטכון דרך הצינור הזה. לנו זה רצוי טטעם פטוט מאד, כי אנחנו טחפטיים כל טיני דרכים כדי לגוון את החטכון, כדי לטסוך את הקהל. אז נטטר לנו לבדוק דק דבר אחד: אם התנאים טלהם לפי הפרוטטקט הזה אינם יותר גרועים מהביטוחים הרגיליים. אם זה ייבדק, חבר הכנסת הרצפלד, אז כל הצעקה טלך איננה בטקוטה.

א. אלטמן:

אני רואה טיש חברים טרוציים לעטות טזה דבר קל. אני חושב טיש כמה צודיים להצעה. אלה טחפטיים בביטוח חטכון, הדרך הטובה ביותר לטסכון בטקרה טל חיים - לא זו הדרך. הגורם הטכריע טהפק את חברות הביטוח בעולם לדבר עזום הוא ענין הטוות.

דבר שני שחובת פהן והוא חשבוני והוועדה ארליכה לתת לו תשומת לב, הוא שכל ענין ביטוח חיים הוא פולקליה מילוי ומילוי מענין הפיננסי, כל עם מילוי האגודה - מילוי לזה ערך, לכן יש לרמות האגודה את דעיון ההצטרף, שהוא דבר חשוב מבחינת הצ'יבורן, וצריך לתת לצ'יבור את ההגנה הזאת.

אבל אם רוצים שתהיה גם משלכות, אזי למדור על ההערות צריך לתקן דבר אחד; והוא את כוח המשימה; מילוי בהצעה זו כל משיכה; ולכן צריך להיות פה תיקון רציני כדי שזה יהווה גורם משיכה מבחינת חסכון וגם מבחינה זו שכל הענף הזה יימשך.

ה. רגלינו:

אם חברות הביטוח תקבלנה קליינטים - זו זכותן. אבל לי נראה שמה שמוצע פה, לפי עיון ראשון, אינו מתקבל על הדעת. אם משהו רוצה לעשות זאת, אנחנו לא צריכים להתערב. אבל אנחנו לא צריכים לתת לזה גושפנקה.

חשבונות פשוטים מוכיחים שזה לא בסדר. אני לוקח יהודי בן 40, הוא הולך לפי תכנית א', הוא צריך לשלם 800 לירות על-מנת לקבל כעבור עשר שנים 1000 לירות. או מוטב לו לקנות נייר ערך צמוד, וזה הוא יקבל יותר.

דבר שני אינני יודע מה עולה ביטוח חיים. אני מתאר לי שביטוח רק לסקרה מוות, לשנה, עולה נניח 20 לירות. אינני יודע מה יש פה בתכנית הזאת. אינני מוסר על חברות ביטוח ליצור שותפות, חברה מניית. יש טפקח על ארגוני ביטוח, שיכול להתערב, אבל לא אנחנו. אנחנו לא צריכים לתת לזה גושפנקה של ועדת הכספים של הכנסת. היו לי קשיים רבים לגבי התכניות של הבנקים. אם משהו רוצה לבטח את עצמו באלף לירות, מוטב שישקיעו את זה במילווה בטחון. לדעתי אין לזה טעם.

י. טרגטון:

האם יש ביטוח חיים של חברות שסתזירות בדרך כלל כסף? כאן יש היתרון של החזרת הכסף אחרי תקופה מסויימת, קצת יותר ממה שמושקע. האם יש עוד חברות ביטוח שסתזירות אחרי תקופה מסויימת את הפרמיה או חלק של הפרמיה?

ה. רגלינו:

זה ביטוח מעורב, שאתה קונה לך את הפרמיה במקום בתשלומים חודשיים - בתשלום חד-פעמי.

היו"ר י. גורי:

אנחנו נשמע את הביאורים הנוספים. בסיום הביאור יש בדעתי להציע ועדת סנה שתבדוק היטב את התכנית הזאת, ולאחר מכן זה יוחזר לוועדה.

מר שטרן:

אני סבור שהתכנית המוגשת לפניכם, בה הושקע לא טעם טמטץ מחשבותי, להשתית את ביטוח החיים על יסודות של האגודה - התכנית כשלעצמה כוללת את האלמנטים הדרושים, והיא שקולה במותם החובות שהיא מטילה על חברות הביטוח ולמותן הזכויות שהיא נותנת למבוטח. ואני מקווה שוועדת המסנה שתקבע פה תבדוק זאת ומיווכח אזה.

בכל אופן, יש לנו פה סכסוך כמעט בלתי מבורגל עדיין במרץ, ויכול לשמש סצבר של חסכוניות לצרכי פיתוח.

על השאלות שנשאלו אני רוצה להעיר רק כמה הערות. אני מבקש לשים לב לכך שהמסלה בוחנת 10% זיכוי גסט הכנסה, כלומר פני שנים מאותם 5% שהיא תקבל עבור ההתחייבויות שהיא לוקחת על עצמה לפי החוזה הזה. לפי הטכתב הזה היא מקבלת על עצמה לקבל את הכסף ולהשקיע אותו בצורה מסויימת. היא גם לוקחת התחייבויות מחברות על סתן הלוואות, אבל היא נותנת פני שנים מאשר היא מקבלת. בכלל לדעתי זה לא נכון להגיד שבגלל זה שהמסלה מקבלת פה חצי ממה שהיא נותנת למבוטח, הרי יש לה מזה ענין פיסקלי. היא הרי מפטירה בענין הזה פני שנים, אז הרי ענין פיסקלי יכול להיות לה בכל התכנית הזאת, פרט לענין היסודי: הגדלת החסכוני לצרכי פיתוח?

ועדת הכספים - 7.1.1957

ד.מ.

האם המסמלה מסלמת לחברות ביטוח 1.5%-2% בעד רכישת אגרות מילווה אלו או אחרות?

י. ספיר:

לא.

מר שטנר:

לגבי השאלה שנשאלה פה: מה כדאי לאדם לעשות - אני מוכרח להגיד שאינני סבור שאפשר לבסס תנועת חסכון על-ידי זה שנעשה דבר אחד שהוא האידיאלי ביותר ובחשוב שכולם ינהרו לזה. אני חוזר ומדגיש: אנחנו מוכרחים ללכת לקראת גיוון ענפים רבים. אנחנו צריכים להתאים את התכניות באופן רגיל לאנשים.

ובכן קודם כל אין היום ביטוח צמוד ערך. יתר על כן העניין של ביטוח נגד מקרה מוות בלבד - כמעט שאינו קיים בארץ. עבור ביטוח חיפם מוכרחים לשלם. אי אפשר להטיל על החברות רק חובה לשלם במקרה של מוות, בלי שזה יהיה קשור בתשלום מצד המבוטח.

עבור עניין ההצמדה לא דורשים מחיר מופרז. עלי להעיר שאין זה נכון שהמסמלה לוקחת לעצמה את כל עניין ההצמדה. החברות רוכשות ניירות ערך, ואם יהיה הפרש בין מה שהן צריכות לשלם למבוטח לפי ההתחייבות שלהן ובין השער של ניירות הערך, הסיכון הוא על החברות.

על כל פנים דבר אחד צריך להבין: שחברות הביטוח הולכות לעניין הזה סתוך היסוסים רבים, בגלל הסוני שיש בזה לגבי העבר.

השאלה שעורר חבר הכנסת ספיר היא שאלה חשובה מאד, לגבי הזכויות של המבוטחים הוותיקים. אבל נדמה לי שאין לדבר עליה בקשר עם התכנית הזאת שהיא מבוססת על תשלום חד-פעמי, אלא בקשר לתכנית המבוטסת על תשלומים שוטפים.

י. ספיר:

אני מבוטח בחברת ביטוח. הספקתי לשלם 500 לירות. אני רוצה לומר להם: 500 לירות שילמתי, הרי לכם עוד 350 לירות, תעבירו אותי לביטוח צמוד ערך.

היו"ר י. גורי:

אני אמנה ועדת משנה כמקובל, והיא תבדוק את העניין. תודה רבה לכם.

(האורחים עוזבים את הישיבה).

י. ספיר:

אני רוצה לעורר שאילתה, והפעם אני מסתמך על מאמר שהופיע בעתון "הארץ" מיום ו'. התפרסם שם מסהו על חברת החסמל. לפי הערכתי, הדבר שמתפרסמו הם חטורים מאד, על העניינים הפנימיים בחברת החסמל בקשר עם השביתה של האנשים.

היות והחברה היא חברה מסללית, ובמידה ידועה יש לוועדת הכספים פיקוח עליה, אני רוצה להעמיד את השאלה ואני מציע לדון ולברר את העניין בצורה זו או אחרת.

היו"ר י. גורי:

כצעד ראשון אנחנו נכתוב מכתב לשר האוצר ושר הפיתוח, שאנחנו מפנים את תשומת לבם למאמר שהתפרסם ב"הארץ", ומבקשים הסבר, מה יש להם לומר בקשר לעובדות שנתפרסמו.

י. גורי:

לגבי חברת החסמל קיימת בעיה סניה, תעריפים. היום שוב ראיתי בעתונות שיש כבר החלטה עקרונית על העלאת תעריפי החסמל. אם כן, הייתי מבקש שבאותו מכתב נוסיף הערה, שאם יש כוונה כזאת - אנחנו מזכירים את התחייבות המסמלה להתייעץ עם ועדת הכספים.

היו"ר י. גורי:

יש בדעתי להטיל את העניין על ועדת המשנה.